

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління прибутком підприємства
за матеріалами приватного акціонерного товариства
«Дитячий світ Київ», м. Київ

Студента 2 курсу 7 м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Фінансове
управління» , денна форма навчання

Виговського
Володимира
Олександровича

Науковий керівник –
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП 3

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО – МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ
ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА 6**

**РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПрАТ «ДИТЯЧИЙ
СВІТ КИЇВ» 17**

2.1. Аналіз обсягу та складу прибутку підприємства 17

2.2. Оцінка ефективності управління прибутком на підприємстві 24

2.3. Оцінка основних факторів впливу на прибуток та рентабельність
підприємства 31

**РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ УПРАВЛІННЯ
ПРИБУТКОМ ПрАТ «ДИТЯЧИЙ СВІТ КИЇВ» 40**

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ 48

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 51

ДОДАТКИ 56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Прибуток – основне джерело розвитку підприємницької діяльності. Важлива роль економічної сутності прибутку підтверджена тим, що вона характеризує основну діяльність підприємства. Прибутковість та дохідність підприємства є одним з найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Вони визначають мету підприємницької діяльності. Все це вимагає уточнення сутності та змісту категорії «прибуток», яка є досить спірною і складною в сучасній економічній науці.

Фінансовий результат діяльності будь-якого суб'єкта економіки є дуже важливий для власника, для найманих працівників і для держави у цілому. Отримання підприємством позитивного фінансового результату створює для нього можливість оновлювати матеріально-технічну базу, фінансувати за рахунок власних коштів інвестиційні проекти, розширювати види економічної діяльності, реалізовувати соціальні програми для співробітників тощо. Запорукою стабільності та фінансової незалежності підприємства є позитивний фінансовий результат. Оцінкою фінансового результату діяльності підприємства є його прибутковість.

Слід зазначити головною метою діяльності торгового підприємства є не максимізація прибутку, а збільшення добробуту власників.

Увагу вчених сьогодення так і дослідників попередніх століть привертала проблема з'ясування суті прибутку, його джерел, а також функції, які він виконує за умов різних економічних систем.

Сучасні дослідники, що займалися дослідженням питань управління прибутком можна віднести В.Полторигіна, Г.Башнянина, І.Бланка, І.Бойчик, Н.Колчину, Л.Павлову, Л.Коваленко.

Важливе місце в розробці даної теми посідають праці західних науковців: Ю.Брігхема, Е.Нікбахта, С.Росса, В.Хорна.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є розгляд основних теоретичних положень, методичних аспектів управління прибутком та обґрунтування напрямів його удосконалення на підприємстві.

Об'єктом дослідження даної випускної кваліфікаційної роботи є процес управління прибутком підприємства.

Предметом дослідження є теоретико - методичні засади управління прибутком підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішені такі **завдання**:

- розкрити теоретичні та методичні основи управління прибутком;
- здійснити аналіз обсягу та складу прибутку підприємства;
- оцінити ефективність управління прибутком підприємства;
- провести аналіз факторів впливу на прибуток підприємства;
- надати пропозиції щодо удосконалення управління прибутком на ПрАТ «Дитячий світ Київ».

У випускній кваліфікаційній роботі використано загальнонаукові та спеціальні **методи** дослідження, а саме:

- системний метод, який передбачає розглядання процесів управління прибутку, як певної системи економічних явищ;
- діалектичний метод, який передбачає пошук суперечностей, які притаманні трактуванню сутності прибутку, його аналізу;
- економіко-математичний метод – передбачає застосування математичних інструментів для структурування та аналізу показників, що впливають чи характеризують рівень прибутковості підприємства;
- графічний метод, який дає змогу оглядово прослідкувати за розвитком явища чи просто побачити його окрему властивість.

Інформаційною та нормативною базою дослідження випускної кваліфікаційної роботи є: нормативні акти, спеціальна література з питань дослідження, статистичні дані, матеріали лекцій та презентацій, фінансова звітність ПрАТ «Дитячий світ Київ».

Емпірична база дослідження. Випускна кваліфікаційна робота написана за матеріалами ПрАТ «Дитячий світ Київ». Організаційно-правова форма господарювання – акціонерне товариство. Вид економічної діяльності за КВЕД 47.19.- інші види роздрібно торгівлі в неспеціалізованих магазинах

та 68.20.-надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. Місцезнаходження – вулиця Малишка буд. 3, Дніпровський район, м. Київ , 02192. Середня кількість працівників на 31.12.2018 – 107 осіб. Основні економічні показники за 2018 рік: необоротні активи – 21 990 тис. грн., оборотні 96821 тис. грн., зареєстрований капітал – 2 707 тис. грн., власний капітал 81 929 тис. грн, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – 27 318 тис. грн., чистий прибуток 12 431 тис. грн.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці пропозицій щодо управління прибутком на ПрАТ «Дитячий світ Київ».

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано в фаховому збірнику наукових статей студентів Київського національного торговельно-економічного університету «Економіка та фінанси підприємства» на тему «Прибуток підприємства: сутність та механізм формування».

Обсяг і структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновку та пропозиції, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 2 рисунки, 13 таблиць. Загальний обсяг роботи 50 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО – МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Важливою категорією економіки в цілому та головною метою здійснення підприємницької діяльності виступає прибуток. Він відіграє провідну роль, висвітлюючи різнобічні економічні взаємозв'язки у процесі відтворення та забезпечує соціальний розвиток підприємства.

На сьогоднішній день існує велика кількість визначення сутності категорії прибутку. Визначення його природи вже протягом більше як трьохсот тривожить думки багатьох економістів та дослідників, що зумовлено і, навіть, впливає на процеси управління економіки країн. Щодо цього питання влучно висловився В.К.Поторигін: «Термін «Прибуток» напевно, витримав найбільш запеклу полеміку в політекономії. Спочатку стверджувалось, що прибуток є категорією виключно капіталізму... Потім економісти поступово стали визнавати необхідність вивчення питання про прибуток при соціалізмі. Нарешті, усі дійшли висновку, що прибуток – необхідна умова успішного ведення господарства» [9, с.256].

Слід зауважити, що сутність поняття прибутку, його трактування розвивається в ході еволюції знань політекономії, в контексті виокремлення та створення все більш нових шкіл та течій.

На ранніх етапах категорія прибутку розглядалась та досліджувалась як загальна форма доходу на капітал, при цьому між ним та процентом не проводиться розмежування. Базою для такого визначення капіталу є теорія факторів виробництва – землі, капіталу та праці. Стверджується, що кожен із цих факторів породжує прибуток: ренту, прибуток та заробітну плату.

З виникненням у XVII ст. в Англії класичної школи політичної економії, засновником якої був Уільям Петті виникає твердження про «виробниче» походження прибутку, джерелом якого є не сфера обігу, а праця, виробництво. Виходячи з того, що робітник в процесі праці одержує не всю створену ним вартість, а лише мінімум засобів існування, Петті розглядає питання про додатковий продукт, який його власники обертають на свою користь. У. Петті не досліджував прибуток як самостійну категорію, але пов'язував його з рентою, яка розглядалась у двох її проявах: рента з

землі і рента з грошей (відсоток), що становили основну форму додаткового продукту [22, с. 22].

Таким чином, У. Петті та його найближчі послідовники приходять до висновку, що дохід у вигляді ренти і відсотка виникає в результаті створення працею додаткового продукту.

Меркантилісти трактують прибуток як те явище, яке виникає у сфері обігу внаслідок того, що товари продаються за кордон за більш високими цінами, ніж у країні виробника. Джерелом багатства за їхніми поглядами є торгівля [22, с. 26].

Пізніше, в XIII столітті в Німеччині та Італії прибуток розглядали як наслідок використання капіталу, його продуктивності. В Англії знайшло місце інше трактування, яке перегукувалось дещо із вчення Петті, вони розуміли прибуток як продукт чистої праці. Фізіократи у тогочасній Франції вважали, що прибуток може створюватись тільки у сільському господарстві тому, що дії природи призводять до зростання споживчих вартостей понад витрати на виробництво виготовленої продукції [22, с. 29].

Дослідники вважають, що одним із найкращих визначень прибутку дав А.Сміт. Розглядаючи теорію прибутку А. Сміта, необхідно підкреслити, що на відміну від меркантилістів, які вважали, що прибуток утворюється у сфері обігу і фізіократів, які пов'язували його із сільським господарством, А. Сміт першоджерелом прибутку визначає тільки виробництво [10, с.12].

У своїй праці «Дослідження природи та причини багатства», яка була опублікована в 1776 році А. Сміт розробив найважливіші концепції трудової теорії вартості. Він вважав, що прибуток – це продукт праці, який привласнюється власником засобів виробництва. У зв'язку з цим вчений відзначає, що «вартість, яку робітники додають до матеріалів, зводиться... до двох частин, одна з яких оплачує їхню винагороду, а друга становить прибуток їхнього наймача на весь капітал, авансований ним у вигляді матеріалів і заробітної плати». Також А. Сміт зазначає, «що прибуток на капітал визначається вартістю застосовуваного в праці капіталу і є

принципово відмінним від заробітної плати». Крім праці та прибутку, ще одним ціноутворюючим фактором, що визначає мінову вартість товару є рента.

Виходячи з цього, А. Сміт приходять до висновку, що заробітна плата, рента і прибуток – це три первинні джерела будь-якого доходу і мінової вартості.

Давід Рікардо, представник класичної політичної економії XVIII і початку XIX ст. був прибічником та продовжувачем теорії трудової вартості А. Сміта. Як і А. Сміт Д. Рікардо стверджував, що прибуток створює лише праця. На думку Рікардо прибуток і заробітна плата є не джерелами, а складовими частинами вартості, що створюється працею. Аналізуючи співвідношення прибутку із заробітною платою, він приходять до висновку, що зростання заробітної плати призводить до зменшення прибутку, і навпаки, збільшення прибутку відбувається внаслідок зниження заробітної плати.

Погляди А. Сміта і Д. Рікардо стали основою створення концепції продуктивності капіталу, за якою прибуток є результатом заміни людської праці капіталом і здійснення ним таких завдань, які не можуть бути виконані людською працею [10, с.18].

Таким чином, теорія формування прибутку А. Сміта і Д. Рікардо поклала початок теорії трудової вартості, яка на той час ще не була обґрунтована як цілісна концепція прибутку. Надалі концепція продуктивності капіталу переростає в теорію трьох факторів виробництва – праці, капіталу і землі, основоположником якої був Ж.Б. Сей. Він стверджував, що дані фактори виробництва мають самостійне значення у створенні доходів капіталістів та землевласників. Прибуток розглядався ним як винагорода підприємця за його промислові здібності в процесі поєднання всіх факторів виробництва [10, с.32].

Г.І.Башнянин запропонував сприймати прибуток як доданому вартість, представлену в формі породження усього авансового капіталу.

Також він звертає увагу на те, що джерелом прибутку є додаткова вартість, що створюється в процесі виробництва. Він також стверджує, що прибуток і додаткова вартість у реальному житті не завжди збігаються і робить логічний висновок, що прибуток – це реалізована частина додаткової вартості.

У свою чергу І.О.Бланк використав співвідношення категорій доходу з ризиком. Він стверджує, що прибуток – це виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, який характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, та який являє собою різницю між сукупним доходом та сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності [4, с.67].

У сучасних умовах серед науковців існують різні точки зору щодо поняття прибуток, однак при цьому значна частина вчених характеризує прибуток лише з кількісного боку. Так, Покропивний С.Ф. розглядає прибуток як ту частину виторгу, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства. характеризує перевищення надходжень над витратами, прибуток виражає мету підприємницької діяльності і є головним показником її результативності (ефективності) [15, с. 436].

На думку Бойчик І.М., прибуток – це частина доходу, що залишається підприємству після відшкодування всіх витрат, пов'язаних з виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності [6, с. 346].

Є.Ф. Бріггем прибуток вважає, що це одна з основних категорій товарного виробництва. Прибуток – це насамперед виробнича категорія, яка характеризує відносини, що складаються у процесі суспільного виробництва [7, с.21].

Таким чином, можна зробити висновок, що категорії «прибуток» в економічній літературі приділяється підвищена увага, але на даний момент єдиного визначення прибутку немає, оскільки воно насамперед залежить від поставлених його користувачами цілей. Дослідивши еволюцію поглядів науковців на економічну сутність прибутку, неможна однозначно

стверджувати, яка з наведених теорій є найбільш вірною, оскільки кожна з них пояснює певний важливий аспект даного питання, а узагальнення даних поглядів становить сучасну теорію прибутку, яка досі залишається незавершеною та потребує подальших досліджень.

Також сутність поняття прибуток можна пояснити через розкриття його функцій. Єдиного підходу до їх виділення немає, проте виокремлюють такі функції прибутку (рис. 1.1).

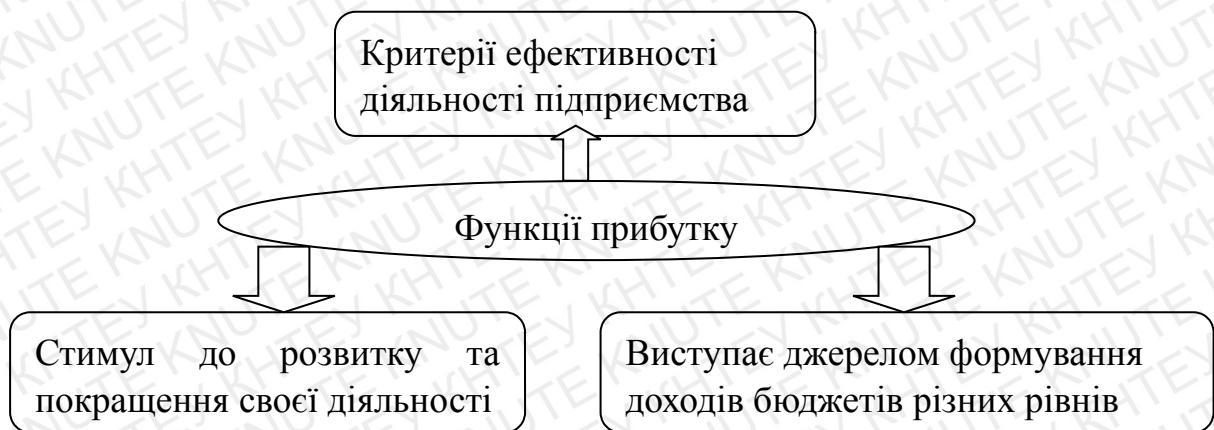

Рис.1.1 Функції прибутку [17, с.3]

Розглянемо різні напрями використання прибутку.

Прибуток – це кінцевий результат діяльності будь-якого підприємства, який характеризує абсолютну ефективність його роботи.

Прибуток, отриманий підприємством може бути використаний для задоволення різноманітних потреб, як власників підприємства, так і в цілому підприємства.

Прибуток є джерелом формування фінансових ресурсів самих підприємств і використовується ними для забезпечення господарської діяльності [43, с.210].

Отже, підприємство самостійно регулює напрямок використання частини прибутку, яка залишилася в його розпорядженні після сплати фінансових платежів до бюджету країни. При цьому порядок використання прибутку на підприємстві зафіксовується в статуті підприємства,

визначається положення, яке розроблюють відповідні фінансові служби підприємства та затверджується його керівництвом [44, с. 110].

Згідно із статутом підприємства можуть використовувати прибуток, який залишився в їх розпорядженні після сплати податків до бюджету країни, на поповнення зареєстрованого (пайового) капіталу, наутворення та поповнення резервного капіталу, на соціальний розвиток працівників підприємства, матеріальне заохочення працівників, пенсійне страхування, також спрямовувати його на виплату дивідендів та благодійні цілі.

Відрахування на формування спеціального, накопиченого та споживчих фондів підприємство здійснює лише в тому разі, якщо їх створення передбачене установчими документами підприємства. Частина прибутку може залишатися нерозподіленою.

Прибуток, спрямований на поповнення зареєстрованого (пайового) капіталу, може використовуватися для збільшення нерухомого майна підприємства, купівлі будівель за рахунок фінансування об'єктів виробничого та невиробничого призначення, що вводяться в експлуатацію, придбання техніки, обладнання та інших основних засобів, фінансування приросту оборотних активів тощо.

За рахунок резервного капіталу покриваються невідшкодовані збитки від форс-мажорних обставин: стихійні лиха, нестача власних оборотних активів, не погашена безнадійна дебіторська заборгованість, виплачуються дивіденди за привілейованими акціями у разі відсутності прибутку тощо.

При спрямуванні прибутку на розвиток виробництва за його рахунок фінансуються витрати на технічне переозброєння виробництва, освоєння нових технологій та методів виробництва, здійснення природоохоронних заходів, нове будівництво виробничих потужностей та філій, купівля нових об'єктів, вдосконалення технологій і організації виробництва, поповнення власних оборотних активів, робляться внески на створення статутних капіталів інших підприємств і утримання концернів, асоціацій, до складу

яких входить підприємство, погашаються довгострокові кредити, взяті на виробничий розвиток, і відсотки за ними тощо.

При спрямуванні прибутку на соціальний розвиток фінансуються витрати на будівництво житла для працівників і об'єктів культурно-побутового обслуговування, утримання будівель і споруд, призначених для культурно-освітньої і фізкультурно-оздоровчої роботи серед трудового колективу підприємства, утримання дитячих дошкільних установ, таборів відпочинку для дітей працівників підприємства, які перебувають на балансі підприємства, подання допомоги школам, притулкам для старих і інвалідів, відшкодування збитків комунального господарства, яке перебуває на балансі підприємства, придбання путівок у будинки відпочинку і санаторії працівникам, проведення культурно-масових і оздоровчих заходів для працівників підприємства тощо.

За рахунок коштів, відрахованих від прибутку на матеріальне заохочення, виплачується премії працівникам підприємства за підсумками роботи за рік чи квартал, одноразове заохочення працівників за якісне і добре виконане особливо важливе виробниче завдань (робіт), видається матеріальна допомога робітникам і службовцям в зв'язку з хворобою, оплачуються додаткові відпустки, виплачується допомога працівникам, що виходять на заслужену пенсію, і надбавки до пенсій пенсіонерам, що працюють, дивіденди за акціями і вкладами працівників підприємства в майно підприємства, оплачується зменшення тривалості робочого дня для окремих категорій працівників (матерів, які годують дітей грудьми, інвалідів) та інше.

За рахунок прибутку, який спрямовується на інші цілі, покриваються суми штрафів і пені, які сплачуються підприємствами за порушення нормативних актів підприємства про охорону праці, навколишнього середовища, податкового законодавства за платежами до бюджету, позабюджетних і державних цільових фондів, проценти за прострочені кредити та інше.

Успішне функціонування будь-якого підприємства в умовах ринкової економіки можливе лише за умови досягнення певних фінансових результатів, показниками яких є рентабельність, та звичайно ж прибуток. Прибуток і рентабельність, яких характеризується абсолютною і відносною ефективністю діяльності підприємства.

В ринкових умовах прибуток складає основу економічного розвитку підприємства. Ріст прибутку створює фінансову базу для розширеного відтворення підприємства в цілому, вирішення соціальних і матеріальних потреб трудового колективу. За рахунок прибутку виконується частина зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками, іншими підприємствами та організаціями. За величиною прибутку визначається рівень віддачі авансованого капіталу і доходність вкладень в активи підприємства інвесторів.

Як відносний показник ефективності діяльності підприємства, рентабельність вимірює дохідність підприємства з різних позицій щодо фінансових показників. В показниках рентабельності проявляється взаємозв'язок абсолютної величини економічного ефекту (прибутку) і обсягу основних засобів, які використовуються для його одержання (матеріальних, трудових та економічних показників, коли мова йде про рентабельність продукції і витрат; і виробничих фондів, коли мова йде про рентабельність капіталу) [5, с. 399].

Важлива роль прибутку і рентабельності зобов'язує підвищувати конкретність точкового аналізу, виявити досягнення і недоліки у господарській діяльності, передусім у виробництві і реалізації продукції підприємства, визначити не тільки взаємозв'язки рентабельності і прибутку з іншими показниками діяльності підприємства, але і конкретні прояви цих взаємозв'язків, щоб в кінці-кінців підвищити рівень прибутку і рентабельності в цілому. Ступінь деталізації, кількість досліджуваних факторів залежить виключно від реальних потреб управління виробництвом [13, с. 166].

Інформаційною базою для аналізу прибутковості та рентабельності підприємства є форми бухгалтерської звітності таких, як №1 «Баланс підприємства», №2 «Звіт про фінансові результати», №3 «Звіт про рух грошових коштів», №4 «Звіт про власний капітал», №5 «Примітки до річної фінансової звітності» [47, с.193].

Особливість аналізу прибутку і рентабельності полягає в тому, що він включає в себе вивчення факторів, які пов'язані з виробництвом, де прибуток формується, і з обігом, де він використовується на підприємстві (рис. 1.2.)

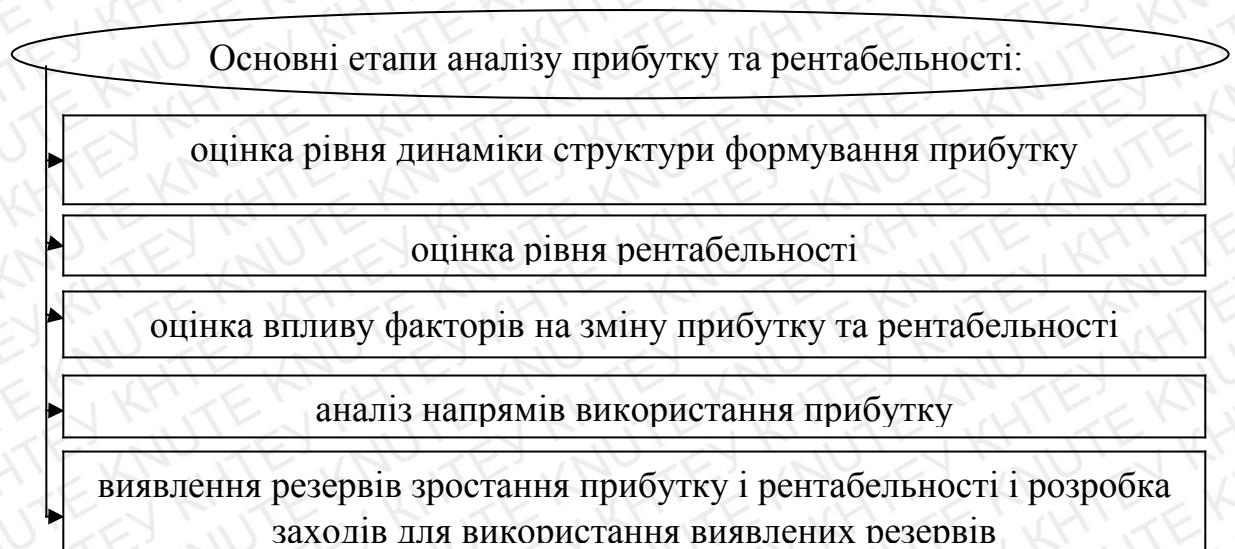

Рис. 1.2 Етапи аналізу прибутку

* складено автором на основі [17, с. 25]

У процесі формування фінансових результатів на першому етапі необхідно оцінити їх рівень і динаміку; дослідити структуру прибутку звітного періоду (потрібно здійснити вертикальний аналіз); зміну окремих складових та їх вплив на суму прибутку, зміну темпів зростання прибутку в розрізі окремих складових частин (здійснити горизонтальний аналіз) [14, с.241].

Після оцінки динаміки фінансових результатів необхідно провести оцінку рівня рентабельності та факторів впливу. Але насамперед необхідно проаналізувати структуру доходів і витрат, понесених для отримання цих доходів, адже у ході їх порівняння й визначається фінансові результати.

Аналіз структури та динаміки доходів і витрат свідчить про доцільність здійснення на рахунок витрат у порівнянні з отриманими доходами. Поряд з витратами аналізується також структура вирахувань з доходу (непрямі податки, знижки) [25, с. 518-521].

Цінність горизонтального аналізу значно знижується в умовах інфляції. Для того щоб уникнути негативного впливу, необхідно проводити прогнозування, аналізуючи показників на індекс інфляції.

Вертикальний аналіз показує структуру фінансових результатів. Можна виділити дві основні причини, які обумовлюють необхідність і доцільність проведення вертикального аналізу:

- перехід до відносних показників дозволяє проводити міжгосподарські оцінки результатів діяльності підприємства;
- відносні показники в певній мірі урівноважують негативний вплив інфляційних процесів, які можуть суттєво викривляти абсолютні показники фінансової звітності і тим самим затрудняти їх співставлення в динаміці.

Горизонтальний і вертикальний аналіз взаємодоповнюють один одного, а деякі показники можна віднести як до інструментів горизонтального, так і до інструментів вертикального аналізу [20, с. 18-19].

Рентабельність власного капіталу (англомовний аналог Return on Equity (ROE) – показник, що вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожную гривню залучених власних коштів. Цей індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), адже дозволяє визначити зростання їх добробуту за аналізований період. Також цей показник використовується при оцінці вартості акцій підприємства, адже рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, на які дивіденди можуть розраховувати власники акцій або на скільки зросте вартість їх акцій [3, с. 6].

Рентабельність активів (Return on Assets, ROA) - показує, скільки чистого прибутку отримує фірма з одиниці активів, і служить оцінкою прибутковості бізнесу по відношенню до його активів. Чим вище

рентабельність активів, тим ефективніше витрачаються ресурси підприємства. В аналітичних цілях може розраховуватися і рентабельність поточних активів [2, с. 136].

Індекс прибутковості інвестицій, (return on investment; ROI) - розраховується на основі інформації про обсяг інвестованого капіталу і суми чистого прибутку від операційної діяльності в процесі експлуатації інвестиційного проекту. Критерієм прийняття інвестиційних рішень на основі розрахованого показника індексу прибутковості інвестицій може виступати фактичний рівень прибутковості власного капіталу за операційною діяльністю підприємства. Позитивне інвестиційне рішення щодо реалізації інвестиційного проекту може бути прийнято, якщо індекс прибутковості інвестицій буде перевищувати фактичний рівень прибутковості власного капіталу за операційною діяльністю підприємства, і навпаки, якщо індекс прибутковості інвестицій буде нижчим, проект має бути відхилено [47].

Також можуть бути використанні й інші критерії оцінки якості прибутку підприємства. Їх вагомість та перелік потрібно встановлювати з урахуванням специфіки діяльності суб'єктів господарювання. Використання оцінки якості прибутку зовнішніми суб'єктами аналізу (банками, інвесторами, діловими партнерами тощо) та внутрішніми (аудитори, оцінювачі) буде сприяти точному обґрунтуванню перспективної платоспроможності та стану підприємства, зниженню ризику. Якщо якість прибутку отримує низьку оцінку, то це матиме негативні економічні наслідки для суб'єкта господарювання та його керівництва. Наприклад, процентна ставка при наданні кредиту визначається з урахуванням якості прибутку: чим нижчою є якість, тим вищою є ставка, адже кредитор намагається застрахувати себе від ризику несвоєчасного або невчасного повернення позичених коштів. Тому й знижується доступність позикових коштів, скорочуються ринки сировинних ресурсів, збуту тощо [8, с. 212].

Конкретна методика оцінки якості прибутку на сьогодні не розроблена. Найчастіше використовуються методи експертних оцінок, які є недостатньо

точними та водночас дорогими для підприємства, з низьким прибутком (через залучення сторонніх висококваліфікованих спеціалістів-експертів) [21, с. 146].

Підсумки аналізу прибутковості підприємства – це сукупність його кількісних і якісних характеристик, які є підставою для прийняття управлінських рішень і дають змогу оцінити результативність роботи та дозволяють визначити резерви зростання або зменшення прибутку, рентабельності господарської діяльності підприємства та впровадження їх у виробництво продукції.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПрАТ «ДИТЯЧИЙ СВІТ КИЇВ»

2.1. Аналіз обсягу та складу прибутку підприємства

Приватне акціонерне товариство «Дитячий Світ Київ», який бере свою історію відтоді, коли Київська міська рада прийняла рішення про відкриття

спеціалізованого торговельного підприємства з продажу товарів для дітей - 1 грудня 1959 року. 1960-1987 роках універмаг розташовувався у Пасажі (вул.Хрещатик, 15) , а у 1987 році розмістилось за адресою м. Київ, вул. Малишка,3 у новозбудовану чотирьохповерхову будівлю.

ПрАТ «Дитячий світ» одне з найбільших підприємств в Україні, що надає торговельні послуги дитячому контингенту населення. В 2017 році підприємство стало приватним акціонерним товариством "Дитячий світ Київ". Основна діяльність підприємства - це оренда власного нерухомого майна (12 тис. м2) [45].

Статутний капітал ПрАТ "Дитячий світ Київ" складає 2 707 000 гривень. Згідно загальний зборів акціонерів ПрАТ "Дитячий світ Київ" вирішують шляхом голосування в особі 8 акціонерів на які потреби потрібно використати прибуток підприємства. Власний капітал на 31.12.2018 становиться 81 929 тисяч гривень (дод. Ж) [29].

Кожне підприємство має у своєму розпорядженні власні кошти, якими воно управляє під час господарювання. Показниками, що дають загальну характеристику діяльності будь-якого акціонерного товариства є його ліквідність та платоспроможність. Дані показники завжди прагнуть оцінити як потенційні кредитори, так і наявні. Метою розрахунку показників є визначення майнового та фінансово стану підприємства, результатів його діяльності за попередні періоди, а також вони дають змогу оцінити можливості для подальшого розвитку.

Функціонування ПрАТ "Дитячий світ Київ" супроводжується безперевним кругообігом коштів, який здійснюється у вигляді витрат і одержання прибутків та їхнього використання [1, с. 13].

Процес формування чистого прибутку (збитку) підприємства можна розподілити на етапи:

- формування валового прибутку (збитку);
- формування фінансового результату від операційної діяльності (прибутку чи збитку);

- формування результату до оподаткування (прибутку чи збитку);
- формування чистого прибутку (збитку) [23].

Валовий прибуток — загальна сума прибутку отримана підприємством від підприємницької діяльності.

Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації (товарів, робіт чи послуг) та собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт чи послуг) (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Формування валового прибутку ПрАТ "Дитячий світ Київ" за 2016-2018 рр, тис.грн

Показник	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн.		Відносний приріст, %	
	2016	2017	2018	2017р	2018р	2017р	2018р
Чистий дохід від реалізації продукції	51369,0	39421,0	27318,0	-11948,0	-12103,0	-23,3	-30,7
Собівартість реалізованої продукції	32483,0	24680,0	15111,0	-7803,0	-9569,0	-24,0	-38,8
Валовий прибуток	18886,0	14741,0	12207,0	-4145,0	-2534,0	-21,9	-17,2

* складено автором на основі дод. Г,Д,Ж

Згідно даних таблиці видно, що найбільших обсяг доходу від реалізації продукції за досліджуваний період ПрАТ "Дитячий світ Київ" мав 2016 році, коли він становив 51369 тис. грн., а у 2017 році становив 39421 тис.грн, що на 11948тис. грн. менше ніж у 2016 році або -23,3%. Найменший обсяг доходу спостерігається у 2018 році, що становить 27318 тис. грн.. Це свідчить про те, що підприємство у своїй діяльності, на даний момент, зменшує обсяг собівартості структурі валового прибутку, що носить позитивний характер. Тобто, для ПрАТ "Дитячий світ Київ" є характерним є прямий зв'язок між обсягом доходу та собівартість продукції.

ЕВІТ (*Earnings Before Interest and Taxes*) або операційний прибуток — аналітичний показник, який дорівнює обсягу прибутку до вирахування відсотків за позиковими коштами і сплати податків.

ЕВІТ — це прибуток до сплати податків та відсотків. Різниця з операційним прибутком полягає в тому, що в показнику ЕВІТ, крім операційних, враховуються доходи і витрати, не пов'язані з операційною діяльністю. У разі, якщо інших доходів і витрат у підприємства немає, то операційний прибуток еквівалентний показнику ЕВІТ.

Прибуток (збиток) від операційної діяльності розраховують як різницю між валовим прибутком, іншими операційними доходами та адміністративними витратами, витратами на збут та іншими операційні витрати (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Формування прибутку від операційної діяльності ПраТ «Дитячий світ Київ» за 2016-2018рр, тис.грн

Показник	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн		Відносний приріст, %	
	2016	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Валовий прибуток	18886,0	14741,0	12207,0	-4145	-2534	-21,9	-17,2
Інші операційні доходи	22153,0	23548,0	28292,0	1395	4744	6,3	20,1

Продовження табл. 2.2

Показник	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн		Відносний приріст, %	
	2016	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Адміністративні витрати	3600,0	3200,0	4132,0	-400	932	-11,1	29,1
Витрати на збут	26360,0	24159,0	25100,0	-2201	941	-8,3	3,9
Інші операційні витрати	1070,0	999,0	844,0	-71	-155	-6,6	-15,5
Прибуток від				-78	492	-0,8	

операційної діяльності [ЕВІТ]	10009,0	9931,0	10423,0				5
-------------------------------	---------	--------	---------	--	--	--	---

* складено автором на основі дод. Г,Д,Ж

За даними таблиці видно, що ПрАТ "Дитячий світ Київ" що прибуток від операційної діяльності зменшився з 10009 тис. грн. в 2016 році до 9931 тис. грн. 2017 року, що становить 0,8 відсотків. А от в 2018 році збільшився порівняно з 2016 і 2017 роками аж на 10423 тис. грн, що становить 5 % порівняно з 2017 роком. Велику частку в структурі формування прибутку від операційної діяльності складають витрати на збут та інші операційні доходи. Отже, показники є взаємопов'язані, щодо формування прибутку від операційної діяльності [45, с.202].

Фінансовий результат до оподаткування - визначається як різниця між прибутком від операційної діяльності та сумою податку з прибутку.

Фінансовий результат до оподаткування дорівнює сума прибутку від операційної діяльності та дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи та різниця між фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати та витрати з податку на прибуток (табл. 2.3) [32].

Таблиця 2.3

Обсяг та склад прибутку до оподаткування ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016-2018рр, тис. грн

Показник	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн		Відносний приріст, %	
	2016	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Прибуток від операційної діяльності	10009,0	9931,0	10423,0	-78	492	-0,8	5
Інші фінансові доходи	8692,0	4899,0	4758,0	-3793	-141	-43,6	-2,9
Інші доходи	0	0	0	0	0	0	0

Фінансові витрати	0	0	0	0	0	0	0
Інші витрати	0	0	0	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування	18701,0	14830,0	15181,0	-3871	351	-19,0	2,4

* складено автором на основі дод. Г,Д,Ж

За даними таблиці джерелом формування прибутку до оподаткування були більшою мірою інші фінансові доходи, особливі у 2016 році, коли лише ця стаття у формування фінансового результату до оподаткування є найбільше значення і становила 8692 тис. грн., а 2017 та 2018 роках поступово спадають до 4758 тис. грн, що 3793 тис. грн. менше ніж у 2016 році. Інші доходів, фінансові витрати та інших витрати в даного підприємства цих статей немає. Отже, для формування фінансового результату до оподаткування лише такі статті: валовий прибуток та інші фінансові доходи.

Чистий прибуток дорівнює фінансовий результат від звичайної діяльності мінус податок на прибуток [33].

Формування чистого прибутку ПрАТ "Дитячий світ Київ" за 2016 – 2018 роках (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка чистого прибутку ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016-18 рр,

тис.грн

Показник	Роки			Абсолютний приріст, тис. грн		Відносний приріст, %	
	2016	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Фінансовий результат до оподаткування	18701	14830	15181	-3871	351	-20,7	2,4
Витрати з податку на прибуток	3079	2678	2750	-401	78	-13	2,7

Чистий прибуток	15622	12152	12431	-3470	280	-22,2	2,3
-----------------	-------	-------	-------	-------	-----	-------	-----

* складено автором на основі дод. Г,Д,Ж

Чистий прибуток включає в себе валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності та фінансовий результат до оподаткування. Згідно проаналізований попередній таблиць видно, що підприємство ПрАТ «Дитячий світ» отримує прибуток за звітний період за рахунок основної діяльності – оренда приміщень під магазини або інші сфери введення підприємницької діяльності орендарів.

Розподіл чистого прибутку наведений в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Розподіл чистого прибутку ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016-2018 рр.

Показники	Обсяг, тис. грн.		
	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Чистий прибуток, тис. грн.	15 622	12 152	12 431
Нерозподілений прибутку, тис. грн.	82 429	69 554	81 985
В т.ч , що йде на виплату дивідендів, тис. грн.	15 622	12 152	0

Продовження табл. 2.5

Показники	Обсяг, тис. грн.		
	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Коефіцієнт капіталізації прибутку, %	0	0	100%
Коефіцієнт дивідендних виплат, %	100%	100%	0%

*складено автором на основі дод. Г,Д,Ж

Щодо розподілу чистого прибутку показують, що в 2016 і 2017 році підприємство весь обсяг прибутку був виплачений акціонерам. Ситуація свідчить про стабільний розвиток підприємства та про досягнення ним

основної мети діяльності – збільшення добробуту власників. Проте у 2018 році підприємство капіталізувало весь обсяг чистого прибутку для реалізації стратегічних цілей розвитку підприємства : реконструкція центру, запровадження зручнішого формату магазинів (див. табл. 2.5).

2.2. Оцінка ефективності управління прибутком на підприємстві

Прибуток показує абсолютний ефект діяльності підприємства без урахування використаних при цьому ресурсів, тому його слід доповнювати показником рентабельності. Ступінь прибутковості підприємства і характеризує рентабельність.

Рентабельність – це якісний, вартісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або ступень використання ресурсів, що є в наявності, в процесі виробництва і реалізації продукції [34, с 101].

Підприємство рентабельне, якщо суми виторгу достатньо не тільки для сплати витрат на виробництво, але і для утворення прибутку. Таким чином, рентабельність характеризує ефективність роботи підприємства, дає уявлення про спроможність підприємства збільшувати свій капітал.

Показники рентабельності характеризують фінансові результати та дохідність різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), окупність витрат. Вони більш повно, ніж прибуток, відображають кінцеві результати господарчої діяльності підприємства, тому що їх величина показує співвідношення ефекту до наявних або використаних ресурсів. Їх використовують для оцінки діяльності підприємства та як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні [36, с. 94].

Ріст будь-якого показника рентабельності залежить від багатьох процесів, зокрема, від удосконалювання системи керування виробництвом, підвищення ефективності використання ресурсів організаціями, стабільності

взаємних 48 розрахунків і системи розрахунково-платіжних відносин з банками, постачальниками й покупцями.

Найважливішими факторами зростання прибутку є зростання обсягу виробництва й реалізації продукції, впровадження науково-технічних розробок, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, поліпшення якості продукції.

Основне джерело грошових нагромаджень підприємств і організацій – виторг від реалізації продукції, а саме та її частина, що залишається за винятком матеріальних, трудових і грошових витрат на виробництво й реалізацію цієї продукції. Тому важливе завдання кожного господарюючого суб'єкта – одержати максимум прибутку при мінімумі витрат шляхом дотримання строгого режиму економії коштів і найбільш ефективного їхнього використання. Виконання цих завдань дозволить підприємству забезпечити підвищення рентабельності власного виробництва, тому оцінка факторів впливу на рентабельність є особливо актуальною [31, с.56].

Рентабельність – прибутковість підприємства, показник економічної ефективності виробництва підприємства, який відображає кінцеві результати господарської діяльності.

Показники рентабельності - це відносні показники, за допомогою яких можна побачити прибутковість підприємства щодо всіх витрат, які необхідні для отримання цього доходу. Виражаються показники найчастіше у відсотках [18, с.38].

Розрізняють багато видів рентабельності, але зупинилися на основних:

- рентабельність реалізації, розрахована на основі валового, операційного та чистого прибутку;
- рентабельність активів підприємства ;
- рентабельність капіталу ;
- економічна рентабельність .

Рентабельність є відносинами характеристиками фінансових результатів. Вони вимірюють дохідність підприємства з різних позицій і

групується у відповідності з інтересами учасників економічного процесу ринкового обміну [26, с.204].

У своїй діяльності підприємство постійно стикається із проблемою максимального управління прибутком, але при цьому не можна обійтися без витрат. Тому для цього потрібно зробити оцінку фінансовий показників підприємства та порівняти дані показники із тими витратами, які були понесенні задля його досягнення. Таке порівняння характеризується показниками рентабельності за всіма показними, які були використання для формування прибутку ПрАТ "Дитячий світ Київ".

Тобто, поняття рентабельності включає в собі поняття прибутковості або дохідності підприємства в цілому та реалізації всієї продукції (товарів, робіт, послуг). Рентабельність може бути і дохідність підприємства, установок у цілому як суб'єктів господарської діяльності [18, с.99].

Показники рентабельності виступають як суттєві характеристики середовища формування прибутку підприємства. Саме тому вони є важливими обов'язковими елементами фінансового аналізу та оцінки фінансового стану на ринку [18, с. 2] (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Рентабельність реалізації ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016-2018 рр.

Показник	Роки			Абсолютний приріст, +/-	
	2016	2017	2018	2017	2018
Рентабельність за валовим прибутом, %	0,31	0,36	0,37	0,05	0,01
Рентабельність за операційним прибутом, %	0,25	0,19	0,25	-0,06	0,06
Рентабельність за чистим прибутком, %	0,39	0,31	0,30	-0,08	-0,01

* складено автором на основі дод. Е

Згідно даним таблиці рентабельність за валовим прибуток являє відношення валового прибутку до чистого доходу від реалізацій (товарів, робіт та послуг) та становить відповідні значення протягом досліджуваного періоду. Даний показник становив у 2016 році – 31 %, у 2017 році 36 % та 2018 році досяг найвищого рівня за досліджуванні роки та дорівнював 37%. Така динаміка оцінюється позитивно, адже після сплати податків до бюджету країни та інших вирахування із доходу, прибуток із кожної гривні реалізованої продукції (товарів, робіт та послуг) становив з 31 копійки у 2016 році до 37 копійок в 2018 році.

Рентабельність за операційним прибутком являє собою відношення операційного прибутку до чистого доходу від реалізації (товарів, робіт та послуг). Згідно даним таблиці рентабельність за операційним прибуток дещо спала порівняно з 2017 роком на 6%, а от в 2018 році зрівнялася з показником в 2016 році та становить 25%. Це означає, що в 2016 році було більше витрат, ніж очікувалося, а 2018 році пішло зростання показника аж до 25 копійок від кожної гривні реалізованої продукції.

Рентабельність за чистим прибутком являє собою відношення чистого прибутку до чистого доходу від реалізації (товарів, робіт та послуг). В світовій практиці норма рентабельності за чистим прибутком має знаходити в межах 6-12% [13, с.132], а для ПрАТ "Дитячий світ Київ" на майже половину перевищує. 2016 році становив 39 копійок від реалізації (товарів, робіт та послуг), а 2018 році почав спадати на 9 копійок порівняно з 2016 роком.

Показники рентабельності виступають як суттєві характеристики факторного середовища формування прибутку підприємства. Саме тому вони є важливими обов'язковими елементами фінансового аналізу та оцінки фінансового стану підприємства [26, с.3] (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Рентабельність активів ПрАТ «Дитячий світ Київ»

за 2016-2018рр, тис. грн

Показник	Роки			Абсолютний приріст (+/-)	
	2016	2017	2018	2017	2018
Рентабельність активів по ЕВІТ (економічна рентабельності), %	15,1	13,6	14,8	-1,5	-1,2
Термін окупності активів, дні	639	719	787	80	68
Рентабельність необоротних активів, %	81,9	68,7	57,9	-13,2	-10,8
Термін окупності оборотних активів, дні	122	145	172	23	27
Рентабельність оборотних активів, %	19,3	17,5	15,6	-1,8	-1,9
Термін окупності оборотних активів, дні	518	571	641	53	70

*складено автором на основі дод. Е

За даними таблиці видно, що у звітному у 2016 році було досить високими і вкладені в активи кошти приносили прибуток аж 15,1 грн із 1 гривні вкладених коштів. Проте в наступні два роки спостерігалася тенденція на спад, інвестиції вкладені в активи 13,6 гривень та 14,8 гривень у 2017 та 2018 роках відповідно. Що стосується періоду, за який вони мають окупитися, то він має тенденція до збільшення, що оцінюється негативно. Це означає, що вкладені в 2018 році в активи кошти окупляться через 787 днів порівняно з 2016 роком, аж на 148 днів.

Така ж сама тенденція спостерігається і для рентабельності необоротних активів. При чому прибутковість вкладеної гривні становить аж 81,9 гривень. Очікуваний термін окупності становить 122 дні, що збільшується з кожним роком та оцінюється як негативна тенденція окупності.

На рахунок оборотних активів тут тенденція інша. В 2018 році вкладеної однієї гривні становить 15,6 гривень порівняно з 2016 році, в якому показник був вищим, зменшився, то дана тенденція є негативна. Такою є і ситуація з терміном окупності, з кожним роком цей термін збільшується.

Ефективність управління прибутком підприємства визначається, перш за все, показниками рентабельності капіталу.

Динаміка показників рентабельності капіталу ПрАТ «Дитячий світ» представлена в табл. 2.8.

Таким чином, за весь період дослідження показники рентабельності є високими. Так, рентабельність діяльності знаходиться в межах 30-45%, отже 1 гривня чистого доходу від реалізації генерує 30-45 копійок чистого прибутку.

Таблиця 2.8

Рентабельність капіталу ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016 -2018 рр., %

Показники	Рік			Абсолютна приріст (+/-)	
	2016	2017	2018	2017	2018
	Рентабельність капіталу, всього	12,6	11,1	12,1	-1,5
Рентабельність власного капіталу	16,1	13,8	14,1	-2,4	0,4
Рентабельність позикового капіталу	58,3	58,6	85,5	0,4	26,8
Рентабельність діяльності	30,4	30,8	45,5	0,4	14,7

* складено автором на основі дод. Е

Рентабельність власного капіталу у 2017 р. знизилась на 2,4% , а у 2018 році збільшилася на 0,4 коп. та становила 14,1 %. Тобто кожна гривня власного капіталу підприємства в останньому періоді генерує 14 коп. чистого прибутку. Зміни відбулися за рахунок одночасного зменшення власного капіталу та чистого прибутку. Проте чистий прибуток за весь досліджуваний період зменшився на 20%, а власний капітал на 13%, тому відбулось зниження його рентабельності.

Найбільший показник рентабельності має позиковий капітал. В 2018 році він становить 85 %. Тобто кожна гривня позикового капіталу генерує 85 коп. чистого прибутку. Збільшення даного показника протягом досліджуваного періоду зумовлене значним зменшенням обсягу позикового капіталу (більше ніж на 40 %).

Збільшення рентабельності всього капіталу на 1 % в 2018 році зумовлене перевищенням темпу зниження власного капіталу над темпом зниження чистого прибутку.

Ефективність діяльності підприємства – це комплексне поняття, що відбиває кінцеві результати використання ресурсів за певний проміжок часу, головною ознакою якого може бути необхідність досягнення мети виробничо-господарської діяльності підприємства з найменшими витратами суспільної праці або часу. Успішна реалізація стратегії розвитку підприємства передбачає здійснення результативної, ефективної та конкурентоспроможної господарської діяльності. Проблема підвищення ефективності виробництва та діяльності підприємства в цілому полягає в забезпеченні максимально можливого результату на кожну одиницю затрачених трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Основні чинники підвищення ефективності роботи підприємства полягають в підвищенні його технічного рівня, вдосконаленні управління, організації виробництва і праці, зміні обсягу та структури виробництва, поліпшенні якості природних ресурсів тощо. Лише вміле використання всієї системи названих чинників може забезпечити достатні темпи зростання ефективності виробництва [37, с. 165].

2.3. Оцінка основних факторів впливу на прибуток та рентабельність підприємства

В умовах ринкової економіки прибуток відіграє важливу роль, будучи головною метою підприємницької діяльності, основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток, створюючи базу економічного розвитку держави в цілому. Прибуток є головним джерелом зростання ринкової вартості підприємства, найважливішим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним захисним механізмом, що охороняє підприємство від загрози банкрутства [39, с.131].

Особливості управління прибутком підприємства за допомогою застосування факторного аналізу були розглянуті у роботах таких авторів, як Ганжа Ю., Рязанцева В., Масленко Ю., Зінченко Е., Воробйов Ю., Ковальов

В., Білик М., Бланк І., Кірейцев Г., Мец В., Поддєрьогін А., Савицька Г. та інші [11, с 35].

Прибуток підприємства — це фінансовий результат його діяльності, який найточніше відображає ефективність виробництва продукції, рівень організації, стан продуктивності праці, рівень собівартості. До того ж це і основа для розвитку підприємства, і запорука добробуту персоналу, і великі дивіденди для власників [38, с.98].

Факторний аналіз прибутку – це методика комплексного системного вивчення та виміру впливу факторів на величину результативного показника, а саме прибутку підприємства [35, с. 42].

Фактори, які впливають на величину прибутку від реалізації продукції або надання послуг, є такими:

1. Зміна обсягу реалізації — збільшення обсягів продажу рентабельної продукції веде до збільшення суми прибутку, а нерентабельної — навпаки до її зменшення;
2. Зміна асортименту продукції — якщо збільшується частка рентабельної продукції в загальному обсязі реалізації, то і прибуток, відповідно, зростає;
3. Зміна собівартості продукції — її зростання є причиною зменшення прибутку, а зменшення собівартості — навпаки збільшує прибуток;
4. Зміна ціни реалізації — при збільшенні цін сума прибутку зростає, якщо ціна зменшується, то зменшується і прибуток;
5. Чисельність та склад персоналу — кількість працівників, достатня для повноцінного обслуговування технологічного процесу, забезпечує зростання прибутку, також велике значення має і кваліфікація працівників;
6. Економічне стимулювання працівників — вплив цього фактору можна оцінити через показники оплати праці та її продуктивність. Що ефективнішим є стимулювання персоналу, то кращою буде їх праця, і як наслідок — більшими випуск продукції та прибуток;
7. Продуктивність праці — її зростання, за інших однакових умов, спричиняє збільшення величини прибутку [42, с. 36-37].

Проаналізувавши вплив факторів на прибуток ПрАТ “Дитячий світ Київ” у 2017-2018 рр., використовуючи Форму звітності №2 “Звіт про фінансові результати”. Вихідні дані подано в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Фактори впливу на прибуток ПрАТ «Дитячий світ Київ» у
2017-2018 рр. тис. грн**

№	Показник	2017	2018	Відхилення	
				тис.грн	%
1.	Чистий дохід від реалізації продукції (ЧД)	51369	39421	-11948	-23,25
2.	Інші операційні доходи (ІД)	22153	23548	-7803	-35,22
3.	Собівартість продукції (С)	32483	24680	-7803	-24,02
4.	Адміністративні витрати (АВ)	3600	3200	-400	-11,11

Продовження табл. 2.9

№	Показник	2017	2018	Відхилення	
				тис.грн	%
5.	Інші фінансові доходи (ФД)	8692	4899	-3793	-43,63
6.	Витрати на збут (ВЗ)	26360	24159	-2201	-8,35
7.	Інші операційні витрати (ІВ)	1070	999	-71	-6,63
8.	Фінансові витрати (ВФ)	0	0	0	0
9.	Податок на прибуток (ПП)	3079	2678	-401	-13,02
10.	Чистий прибуток (ЧП)	15622	12152	-3470	-22,21

* складено автором на основі дод. Д,Ж

У цьому випадку вплив факторів на прибуток підприємства можна подати у такому вигляді [42, с. 38]:

$$\text{ЧП} = \text{ЧД} + \text{ІД} - \text{С} - \text{АВ} + \text{ФД} - \text{ВЗ} - \text{ВФ} - \text{ІВ} - \text{ПП} \quad (2.1)$$

Величина виручки від реалізації залежить від таких факторів, як ціна реалізованої продукції, асортимент продукції та кількість її реалізації. Ця залежність має такий вигляд:

$$\text{ЧД} = \text{О} \cdot \text{АП} \cdot \text{Ц}, \quad (2.2)$$

де O – обсяг реалізації, кількість;

$АП$ – асортименті позиції;

$Ц$ – ціна одиниці продукції.

Факторну модель собівартості реалізованої продукції можна подати в такому вигляді:

$$C = НП \cdot O \cdot Z_{змн}, \quad (2.3)$$

де $Z_{змн}$ – середні змінні витрати [44, с. 38].

За допомогою даних Звіту про фінансові результати, виявити вплив всіх перелічених факторів на фінансовий результат підприємства неможливо, тому що нам невідомі такі показники, як питома вага реалізованої та виробленої продукції, обсяг випуску та реалізації, а також ціна та собівартість одиниці.

У той же час, знаючи середній індекс цін, можна визначити вплив змін цін, обсягу реалізованої та випущеної продукції на розмір чистого прибутку.

За даними Держкомстату України у 2018 р. проти 2017 р. (грудень до грудня) індекс цін становив 114,3% [30].

Визначимо вплив факторів на зміну доходу від реалізації. З таблиці 2.10 видно, що дохід від реалізації у 2018 р. був на 11948 тис. грн. менший, ніж у 2017-му, або на 123,25%. Це зменшення є наслідком впливу двох факторів: ціни реалізації та обсягу реалізованої продукції. Розрахувати величину впливу кожного з них можна у такий спосіб: [38, с.107].

$$\Delta ЧД_{ц} = ЧД_{2018} - ЧД_{2017} : 1,143 = 39421 - 39421 : 1,143 = 4932 \text{ грн}$$

$$\Delta ЧД_{о} = ЧД_{2018} : 1,143 - ЧД_{2017} = 39421 : 1,143 - 51369 = -16880 \text{ грн}$$

Таким чином зростання цін сприяло збільшенню виручки від реалізації на 4932 грн, а збільшення обсягу продажів – навпаки- 16879 грн

Прослідкуємо вплив факторів на зміну собівартості реалізованої продукції. З таблиці 2.9 видно, що собівартість у 2018 р. становила 24680 тис. грн, а у 2017 р. 32483 тис. грн, що на 7803 грн або 75,97% менше.

$$\Delta C_{ц} = C_{2018} - C_{2017} : 1,143 = 24680 - 24680 : 1,143 = 3087 \text{ грн}$$

$$\Delta C_{о} = C_{2018} - C_{2017} - \Delta C_{ц} = 24680 - 32483 - 3087 = -10890 \text{ грн}$$

Таким чином, за рахунок зміни ціни собівартість виросла на 3087грн, а за рахунок зміни обсягу поставки продукції – навпаки зменшилася на 10890 грн.

Як показують розрахунки, ціна реалізації впливає на чистий прибуток у складі двох факторів – собівартості та доходу від реалізації. При цьому вплив у складі собівартості зменшує прибуток, а у складі доходу від реалізації – збільшує. З огляду на це загальний вплив ціни реалізації на чистий прибуток можна розрахувати у такий спосіб:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{ц}} = \Delta\text{ДР}_{\text{ц}} - \Delta\text{С}_{\text{ц}} = 4932 - 3087 = 1845\text{грн}$$

За рахунок збільшення ціни чистий прибуток підприємства виріс на 1845 грн.

Визначаючи вплив на прибуток адміністративних витрат, витрат на збут, фінансових витрат та інші операційні витрати, треба пам'ятати, що це фактори зворотного впливу, тобто у формули треба підставляти знак мінус:

$$\begin{aligned} \Delta\text{ЧП}_{\text{в}} &= (A_{2018} + \text{ІВ}_{2018} + \text{ВЗ}_{2018} + \text{ВФ}_{2018}) - (A_{2017} + \text{ІВ}_{2017} + \text{ВЗ}_{2017} + \text{ВФ}_{2017}) \\ &= (3200 + 24159 + 999 + 0) - (3600 + 26360 + 1070 + 0) = -2672 \text{ ГРН} \end{aligned}$$

Отже, зменшення цих витрат у 2018 р., порівняно з 2017-м, призвело до збільшення прибутку на суму 2672 тис. грн.

Обчислити вплив величини інших доходів на зміну чистого прибутку можна за такою формулою:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{і}} = (\text{ІД}_{2018} - \text{ІД}_{2017}) + (\text{ФД}_{2018} - \text{ФД}_{2017}) = (23548 - 22153) + (4899 - 8692) = -2398 \text{ тис.грн}$$

Як бачимо, за рахунок збільшення суми інших доходів чистий прибуток зменшився на 2398 тис. грн.

Вплив податку на прибуток розраховують за формулою:

$$\Delta\text{ЧП}_{\text{пп}} = -(\text{ПП}_{2018} - \text{ПП}_{2017}) = -(2678 - 3079) = -401 \text{ грн}$$

Це означає, що зменшення величини податку на прибуток сприяло збільшенню прибутку на суму 401 грн. Отримані дані узагальнено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Узагальнена таблиця впливу факторів на величину прибутку ПрАТ
«Дитячий світ Київ»**

з/п	Показник	Сума, тис. грн
1.	Зміна ціни	1845
2.	Обсяг реалізації продукції	-16880
3.	Обсяг поставки продукції	10890
4.	Адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати та інші	2672
5.	Інші доходи	-2398
6.	Податок на прибуток	401
7.	Усього	-3470

* складено автором на основі табл. 2.10

Сума узагальненої таблиці впливу факторів на величину прибутку, що становить 3470 підтверджує зміну чистого прибутку з таблиці 2.9, тобто розрахунки факторного аналізу є правильними. Зменшення прибутку виникло за рахунок підвищення ціни, збільшення обсягу реалізації, інших доходів. А зменшення адміністративних витрат, витрат на збут, фінансових витрат та інших операційних можна вважати резервами подальшого все зменшення чистого прибутку.

Аналіз факторів впливу на економічну рентабельність за допомогою методу Дюпон-Каскад наведено в табл. 2.11.

Наведемо розрахунки впливу зміни рентабельності обороту на економічну рентабельність:

$$\Delta EP(\Delta P_{об})_{2017} = 1,21 * 0,41 = 0,50 \text{ п.п.}$$

$$\Delta EP(\Delta P_{об})_{2018} = 17,95 * 0,36 = 6,49 \text{ п.п.}$$

Розрахуємо вплив зміни оборотності активів на економічну рентабельність:

$$\Delta EP(\Delta K_{об.а.})_{2017} = 37,62 * (-0,05) = -2,02 \text{ п.п.}$$

$$\Delta EP(\Delta K_{об.а.})_{2018} = 55,57 * (-0,10) = -5,30 \text{ п.п.}$$

Таблиця 2.11

**Вплив факторів зміни на економічну рентабельності ПрАТ
«Дитячий світ Київ» за моделлю Дюпон-каскад 2016-2018 рр.**

Показники	Рік			Абсолютна зміна, п.п.	
	2016	2017	2018	2017	2018
Економічна рентабельність (ЕР), %	15,11	13,59	14,78	-1,51	1,19
Рентабельність обороту (Роб),%	36,41	37,62	55,57	1,21	17,95
Коефіцієнт оборотності активів (Коб.а.)	0,41	0,36	0,27	-0,05	-0,10
Зміна економічної рентабельності активів за рахунок зміни рівня рентабельності обороту,%	-	-	-	0,50	6,49
Зміна економічної рентабельності активів за рахунок зміни рівня оборотності активів,%	-	-	-	-2,01	-5,30

* складено автором на основі дод. Е

Таким чином, економічна рентабельність підприємства в 2018 році збільшилась на 1,19 процентні пункти. Збільшення рентабельності обороту на 17,95 процентні пункти призвели до збільшення економічної рентабельності на 6,49 процентні пункти. Коефіцієнт оборотності активів знизився на 0,1 пункти та зменшив економічну рентабельність на 5,3 процентні пункти.

Отже, за результатами факторного аналізу можна оцінити якість прибутку та можливі джерела його збільшення.

Якість прибутку від основної діяльності вважається високою, якщо її збільшення зумовлене зростанням обсягу продажів, зниженням собівартості продукції. Низька якість прибутку характеризується зростанням обсягів реалізації за рахунок росту цін на продукцію без збільшення фізичного обсягу продажів і зниження витрат на гривню продукції.

Збільшення прибутку можливе за рахунок: нарощення обсягів виробництва і реалізації товарів; здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників; зменшення витрат на виробництво продукції; кваліфікованого здійснення цінової політики; грамотної побудови ділових відносин з постачальниками, посередниками, покупцями; покращення системи маркетингу на підприємстві; удосконалення продукції з середнім рівнем рентабельності, а низькорентабельну зняти з

виробництва; постійного проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів.

В зарубіжних країнах для оптимізації прибутку і аналізу витрат використовується інша система - «директ костінг», яку також називають «системою управління собівартості», «системою управління підприємством», «маржинальний аналіз», «операційний аналіз» або аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток». Система «директ-костінг» є атрибутом ринкової економіки.

Головна увага в системі «директ-костінг» приділяється дослідженню поведінки витрат ресурсів в залежності від зміни обсягів виробництва, що дозволяє ефективно і оперативно приймати рішення для нормалізації фінансового стану підприємства.

Розподіл витрат на постійні і змінні є першою особливістю системи «директкостінг»; другою особливістю є об'єднання управлінського і фінансового аналізу. Для визначення суми умовно-постійних та умовно-змінних витрат застосовуються різноманітні способи: прямого розрахунку, графічний, алгебраїчний, кореляційно-регресивний та інше (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Формування фінансових результатів за рахунок системи «директ-костінг» ПРАТ «Дитячий світ Київ» за 2018 рік

Показник	2018 рік
Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	55 610
Загальні витрати, тис.грн	45 187
Змінні витрати, тис.грн.	35 011
Постійні витрати, тис.грн.	10 176

*складено автором на основі дод. Е

Так, чистий дохід складається з доходу від реалізації та інших операційних доходів. Загальні витрати включають суму собівартості реалізації, витрати на збут, адміністративні витрати, інші операційні витрати.

Постійна частина витрат складається з 40% собівартості від реалізації та адміністративних витрат. Зміні витрати – це 60% собівартості від реалізації, витрати на збут, інші операційні витрати.

Підсумковим етапом аналізу прибутковості є розрахунок резервів підвищення прибутку і рентабельності. Основні джерелами резервів їх підвищення є (тобто від'ємні показники): збільшення обсягів реалізації продукції, зниження собівартості вже готової продукції, підвищення ціни реалізації за умови підвищення якості продукції (див. табл. 2.10).

Таким чином, дослідження дозволило обґрунтувати доцільність комплексного використання методичних підходів аналізу прибутковості підприємства.

Підсумки аналізу прибутковості підприємства – це сукупність його кількісних і якісних характеристик, які є підставою для прийняття управлінських рішень і дають змогу оцінити результативність роботи та дозволяють визначити резерви зростання або зменшення прибутку; рентабельності господарської діяльності підприємства та впровадження їх у виробництво продукції.

Як і кожен абсолютний показник розмір прибутку не завжди характеризує ефективність діяльності підприємства. Тому, щоб оцінити ефективність роботи підприємства, одержаний прибуток необхідно співвідносити зі здійсненими витратами – поточними (собівартість продукції) і авансованими (активи або частини їх).

Співвідношення прибутку із затратами являє собою рентабельність. Рентабельність характеризує рівень прибутковості і більшою мірою, ніж прибуток характеризує кінцеві результати діяльності підприємства. Після оцінки факторів впливу на рентабельність підприємство може виявити, за рахунок чого можливе нарощення обсягів виробництва і реалізації товарів. Це заходи щодо підвищення продуктивності праці працівників, зменшення витрат на виробництво продукції, цінова політика, покращення системи маркетингу на підприємстві. Одним з сучасних напрямів підвищення

рентабельності є використання методу «витрати – випуск». За цим методом загальний результат роботи підприємства визначається шляхом підсумовування операційного, фінансового та інвестиційного результатів. надає можливість аналізувати кожний фактор впливу, визначити «вузьке» місце та обрати напрями покращення діяльності і підвищення рентабельності.

РОЗДІЛ 3

ПРОПОЗИЦІЇ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ

ПрАТ «ДИТЯЧИЙ СВІТ КИЇВ»

Для забезпечення зростання прибутку необхідно відшукати невикористані можливості його збільшення, тобто резерви зростання. Резервами зростання прибутку є кількісно вимірні можливості його збільшення за рахунок зміни інших факторів, що впливають на нього, а також недопущення (попередження) збитків від інших видів діяльності.

Слід зазначити декілька основних можливих джерел збільшення прибутку:

- збільшення обсягу випуску продукції;
- скорочення витрат на збут;
- зниження витрат на виробництво та реалізацію продукції (собівартості);
- економія та раціональне використання коштів на оплату праці робітників підприємства;
- запровадження досягнень науково-технічного прогресу, у результаті чого зростає продуктивність праці;
- підвищення ціни реалізації при підвищенні якості продукції, продажу на більш вигідних ринках збуту [41, с 524].

Як зазначають відомі фахівці – торговельне підприємство це первинна або основна ланка сфери торгівлі, вона є самостійним господарюючим суб'єктом з правом юридичної особи, що створена для закупівлі та реалізації а також зберігання товарів. Додатковим може бути надання різноманітних супутніх послуг заради задоволення потреб ринку та отримання ще більшого прибутку. Існує багато шляхів розвитку, які можна вибрати для торгового підприємства, але не всі є ефективними та не всі ідуть на користь підприємству, бо більшість з них є уявними [28, с.110]. Деякі, намагаючись покращити розвиток свого підприємства, не рідко допускають неминучі помилки, які зрештою прирікають життєвий цикл цього підприємства на період «смерті» [40, с.5]

Розглянемо деякі помилкові шляхи такого розвитку:

- Наявність поза ринкових переваг над конкурентами за короткий термін;
- Монополізація ринку без впровадження інновацій та пошуку більш ефективних рішень у сфері техніки, технології, маркетингу, управління тощо;
- Безперспективність власників підприємств або тимчасового вкладення капіталу у власний бізнес, чи з метою його подальшого продажу; [21, с.99]

Керівник повинен усвідомлювати плюси та мінуси своїх товарів. Чітко визначати фінансові потоки інвестицій й фондів. Глава підприємства повинен чітко бачити початкову точку підприємства та картину розвитку. Та потрібно не забувати про те, що як би чітко не спланувати діяльність підприємства – всі плани на 100% не здійсняться – непередбачені ситуації та витрати неминучі [18, с. 127].

Під час розвитку торгового підприємства потрібно приділяти увагу основним напрямкам розвитку підприємства та шляхам збільшення прибутку підприємства:

1. Стеження за змінами ринку, його місткістю, тенденціями розвитку та конкуренцією. (Потрібно зосередити увагу не на описі виробничих питань бізнесу, а на попиті продукції або послуги проекту зі сторони потенційних споживачів. Наявність одержаних знань при аналізі ринку дають змогу розробляти програми, які забезпечують зменшення ступеня ризику, пов'язаного з прийняттям комерційних рішень, уникнення помилок щодо випуску товарів, невідповідних запитам ринку. Також формування асортиментного торгового набору товарів, які за обсягом, номенклатурою, асортиментом і якістю найбільше відповідали б попиту населення, мали переваги над конкурентами і забезпечили б максимальний прибуток).

2. Просування на ринок. (Реклама дає потік клієнтів. При виборі видання засобів масової інформації, потрібно чітко знати, хто саме користується цими виданнями. Планувати рекламний бюджет треба заздалегідь і розраховувати його на тривалий термін. Одна приваблива реклама принесе мало результатів для підприємства. В той час як не велика, але якісна об'ява, котра буде опубліковуватись постійно, завжди буде приносити клієнтів. Ще одна маркетингова стратегія просування товарів – це прямі продажі торговими агентами. Під час роботи необхідно проводити тренінги по підвищенню кваліфікації та повчальну роботу з новими робітниками) [26, с.205].

3. Система факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. (Складові частини внутрішнього та зовнішнього середовища мають позитивний або ж негативний вплив на діяльність підприємства. Функціонування фірми відбуватиметься без перешкод коли ним виявляються, систематизуються, вивчаються та вчасно попереджаються різні негативні фактори впливу середовищ. Врахування факторів цих середовищ змушують весь час перебувати у повній готовності до них торгового підприємства) [26,с.204].

4. Робота з постачальниками. (Взаємовідносини повинні формуватися на умовах максимальної довіри і якості обслуговування. Необхідно вигравати

по ціні та якості по кожній угоді та зробити так, щоб підприємство було єдиним постачальником певної продукції або торгової марки. Особливо добре виглядає на цьому фоні формування спецціни на великих замовленнях. При обробці таких замовлень необхідно надавати додаткову знижку, це допоможе виграти процедуру закупівлі і дасть підприємству хорошого клієнта, який можливо і надалі, стане постійним споживачем).

5. Робота з клієнтами. (Персонал має бути ввічливий з клієнтом. Потрібно намагатись запропонувати максимальний асортимент продукції для потреб споживача. Навіть якщо товар не профільний для підприємства, іноді все одно потрібно знайти його у постачальників. Подібні дії завжди з гідністю будуть оцінені покупцем і велика вірогідність, що він стане вашим постійним клієнтом).

6. Штат співробітників. (На початку існування підприємства не варто обтяжувати фінанси великою кількістю співробітників. Необхідно поєднувати тимчасово суміжні посади, підвищувати за рахунок цього заробітну плату співробітників. Наприклад:

- менеджер по збуту може займатися закупівельною діяльністю;
- торговий агент що володіє власним авто – може працювати на доставці;
- головний інженер може поєднати посади контролю безпеки і енергетики;

Ці приклади можуть вступати в дію тільки при належному документальному оформленні і навчанні. Посади, відповідальні за угоди мають бути фінансово зацікавлені в здійсненні цих угод, в той же час працівники мають бути упевнені у своєму стабільному заробітку) [26, с.206].

7. Транспортні питання. (Будь-яке підприємство повинне мати власний транспорт. Навіть один транспортний засіб може скоротити час для вирішення питань і допомогти зберегти безліч клієнтів. Швидкість переговорів так само може поліпшити репутацію підприємства. У таких випадках автотранспорт незамінний).

8. Електронний вид зв'язку. (На даний момент існує безліч видів зв'язку за допомогою комп'ютера і доступу в мережу Інтернет. Забезпеченість працівників необхідною технікою та програмним забезпечення нададуть відчутну економію на телефонних переговорах і транспортних витратах. Наявність таких засобів зв'язку полегшить роботу менеджерів, дозволить збільшити оперативність доступу до необхідної інформації. Це буде дуже корисно якщо клієнти та постачальник знаходяться у інших регіонах. Так само зв'язок може допомогти взаємодії усередині підприємства) [26, с.207] (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Планування прибутку ПрАТ «Дитячий світ Київ» за 2016-2018 рр,

тис. грн.

Статті сукупного доходу	2016 Рік	2017 рік	2018 рік	План 2019 року	Абсолютний приріст, тис. грн.		
					2017 рік	2018 рік	2019 рік
Чистий дохід від реалізації продукції	47949	51369	39421	45784	3420	-11948	6363
Собівартість	32732	32483	24680	29664	-249	-7803	4984
Валовий дохід	15217	18886	14741	16145	3669	-4145	1404
Інші операційні доходи	26491	22153	23548	23820	-4338	1395	272
Адміністративні витрати	3824	3600	3200	3505	-224	-400	305
Витрати на збут	25795	26360	24159	25209	565	-2201	1050
Інші операційні витрати	-	1070	999	682	-	-71	-317
Фінансовий результат	12089	18701	9931	13437	6612	-8770	506
Чистий прибуток	18905	15622	12152	15403	-3283	-3470	3251

Аналіз середовища функціонування підприємства у попередні роки свідчить про те, що незважаючи на кризові явища в економіці України підприємство займає лідируючі позиції. Скориставшись результатами розрахунків і даними табл. 3.1, сформулюємо рекомендовану стратегію управління фінансово-економічними результатами (табл. 3.1).

Отже, проведено планування статей сукупного доходу на 2019 рік з урахуванням середньозваженої вартості капіталу та зменшення витрат на збут в межах 10 %.

Чистий дохід від реалізації продукції за 2018 рік мав від'ємний темп зростання, а спрогнозовані дані за 2019 рік вже мають відповідне значення (6363 тис.грн).

Собівартість за 2018 рік абсолютний приріст становив найменше значення за досліджуваний період, а сплановане вже має позитивне показник (4984 тис.грн).

Валовий дохід за 2018 рік мав приріст від'ємний, а от за 2019 рік має позитивне значення (1404 тис. грн).

Інші операційні доходи мають від'ємне значення проросту за 2017 рік, а сплановане за 2019 вже позитивне (272 тис.грн).

Адміністративні витрати за 2018 рік є приріст від'ємний, а вже за 2019 рік має позитивне (305 тис.грн).

Витрати на збут за 2018 рік мають від'ємне показник, а у 2019 році – вже позитивне (1050 тис.грн).

Згідно якого фінансовий результат за 2018 рік мав від'ємний показник, а от с прогнозоване у 2018 році є позитивне сальдо (3506 тис.грн)

Чистий прибуток за 2018 рік мав від'ємне значення, а вже в 2019 році позитивне (3251 тис.грн)

За допомогою методів прогнозування визначається ймовірний рівень майбутнього прибутку. Здійснюється вибір найбільш вірогідного варіанту. Якщо цей варіант задовольняє керівників, то можна діяти відповідно до головного («генерального») плану та пакету бюджетів, але якщо найбільш вірогідний варіант розвитку подій не задовольняє керівників або протягом прогнозованого періоду виникають небажані зміни величини прибутку, то необхідно впроваджувати відповідні сценарії. Насамперед, визначаються чинники небажаних змін, що мають негативні наслідки. Стосовно прибутку такими чинниками можуть бути: попит, доходи, витрати тощо. Вказані

чинники знаходяться під впливом інших, тому сценарії обов'язково мають включати в себе пункт про дослідження впливу чинників на результуючий показник. Сценарії взаємодоповнюють один одного та мають використовуватись комплексно (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Бюджет фінансових результатів на 2019 рік ПрАТ «Дитячий світ»

Стаття	2019 рік
Чистий дохід від реалізації продукції	45784
Продовження табл. 3.2	
Стаття	2019 рік
Собівартість	29664
Валовий дохід	16145
Інші операційні доходи	23820
Адміністративні витрати	3505
Витрати на збут	25209
Інші операційні витрати	682
Фінансовий результат	13437
Чистий прибуток	15403

*складено автором на основі табл. 3.2

Згідно таблиці 3.2 видно чистий дохід від реалізації продукції зросте завдяки обсягу продукції і собівартість відповідно.

Валовий дохід в порівнянні з 2018 роком зросте завдяки збільшенню чистого доходу від реалізації за плановий період.

Інші операційні доходи зменшаться тому, що 3 % загальної площі торговельного центру залишається без інвесторів.

Адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати залишаються на рівні попередніх років.

Фінансовий результат та чистий прибуток зросте на 2-3 тис. грн. відповідно завдяки обсягу продукції для реалізації.

Головна мета діяльності торговельного підприємства – добробут власників підприємства. Приведені напрями та етапи стратегії розвитку

дозволяють у процесі управління торговельною діяльністю підприємств досягти цієї мети.

У визначенні поняття факторів розвитку торговельного підприємства необхідно розглядати такі категорії як торгова мережа (система взаємопов'язаних торгових підприємств), торгова інфраструктура (спеціалізований транспорт, сховища, інформаційні, рекламні, сервісні центри, тарне господарство і т.п.) і споживачі. Сутність діяльності торговельного підприємства полягає в максимальному задоволенні споживчого попиту в продукції, товарах і послугах у зручний для споживача час, потрібному асортименті і необхідній кількості.

Виходячи з поставленої стратегічної мети, були визначені проміжні цілі в розрізі перспектив.

Важливу роль у системі управління фінансовими результатами повинна відігравати підсистема контролінгу. Це дозволить вчасно виявляти й координувати зміни й відхилення від намічених показників, визначати причини таких тенденцій, розробляти напрямки вдосконалення обліку витрат на підприємстві й у загальному визначати відповідність стратегічних цілей розвитку підприємства. Підсистема контролінгу, використовуючи інформацію, отриману від інших підсистем фінансового менеджменту, повинна виявляти внутрішньогосподарські резерви поліпшення використання виробничих та фінансових ресурсів, забезпечувати оперативне маневрування ними з метою максимізації фінансового результату.

Отже, на сьогоднішньому етапі діяльності підприємств надзвичайно важливим є впровадження прогресивних методів управління фінансовими результатами. Саме це відкриває перед первинними суб'єктами економіки шлях до зростання їх ринкової вартості, збільшення добробуту власників та працівників, зростання сукупного потенціалу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Прибуток – основне джерело розвитку підприємницької діяльності. Важлива роль економічної сутності прибутку підтверджена тим, що вона характеризує основну діяльність підприємства. Прибутковість та дохідність підприємства є одним з найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Вони визначають мету підприємницької діяльності. Все це вимагає уточнення сутності та змісту категорії «прибуток», яка є досить спірною і складною в сучасній економічній науці.

У ході дослідження було проаналізовано різноманітні підходи до трактування сутності поняття «прибуток». Зокрема, можна порівняти поняття прибуток с поняттям, яке дає вчений Бланком І.О. Він стверджує, що прибуток – це виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, який характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, та який являє собою різницю між сукупним доходом та сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності. Зокрема, можна підсумувати, що прибуток - об'єктивно економічною і обліково-аналітичною категорією. Формування прибутку підприємств в умовах кризових явищ доцільно розглядати як безперервний процес, який включає в себе комплекс дій щодо забезпечення узгодження доходів і витрат підприємства з метою отримання та максимізації їх позитивного додаткового показника . Проте сутність прибутку не обмежується лише його теоретичним визначенням, важливим є осмислення поняття через функції, які воно

виконує, та через дослідження видів, на які воно поділяється за різними аспектами та ознаками.

Здійснено аналіз обсягу та складу прибутку підприємства. Підсумки аналізу прибутковості підприємства – це сукупність його кількісних і якісних характеристик, які є підставою для прийняття управлінських рішень і дають змогу оцінити результативність роботи та дозволяють визначити резерви зростання або зменшення прибутку; рентабельності господарської діяльності підприємства та впровадження їх у виробництво продукції.

На формування прибутку впливає ряд факторів, які поділяються на внутрішні та зовнішні. В допомогу можуть прийти як методи аналізу, так і методологія оцінки прибутку.

Оскільки об'єктом дослідження є ПрАТ «Дитячий світ Київ», то було проведено дослідження загальної характеристики його фінансово-господарської діяльності. В ході дослідження було встановлено, що дане підприємство характеризується абсолютно стійким типом, що свідчить про те, що підприємство переважно за рахунок власний оборотний активів є абсолютно ліквідним та забезпечує поточну та перспективну платоспроможність підприємства в цілому та не залежить від банківський кредитів.

Було досліджено формування валового прибутку, що свідчить про те, що підприємство у своїй діяльності, на даний момент, зменшує кількість прибутку через механізм спаду рівня дохідності та собівартості в структурі обсягу продукції. Тобто, для ПрАТ "Дитячий світ Київ" є характерним є прямий зв'язок між обсягом доходу та собівартість продукції. Отже, показники є взаємопов'язані, щодо формування прибутку від операційної діяльності.

Та дослідження формування чистого прибутку підприємства, що свідчить про те, що лише є одна стаття формування чистого прибутку – це витрати з податку на прибуток. Отже, чистий прибуток має позитивне показник, що є позитивним результатом діяльності підприємства.

Зроблена оцінка ефективності управління прибутком та проведено дослідження рентабельності підприємства та фактори впливу на нього. Дані показники рентабельності виступають як суттєві характеристики факторного середовища формування прибутку підприємства. Саме тому вони є важливими обов'язковими елементами фінансового аналізу та оцінки фінансового стану підприємства.

Отже, для ПрАТ «Дитячий світ Київ» найприбутковішим є вкладення в необоротні активи на підприємстві. Що стосується прибутковості реалізації продукції, то вона за міжнародними мірками значно перевищує нормативного рівня. Зважаючи на те, що під час дослідження було встановлено, що при збільшенні обсягів реалізації продукції швидкими темпами зростає прибуток, а також збільшення собівартості продукції не призводить до таких позитивних змін.

І насамперед, надано пропозиції щодо удосконалення управління прибутком підприємства. Підприємство нарощує фінансові ресурси для фінансування програми розвитку, а саме капітального ремонту та будівництва нового реконструкції центру.

Отже, основною проблемою на підприємстві є зменшення обсягу чистого доходу, що в свою чергу обмежує можливості збільшення власного капіталу.

1. Стеження за змінами ринку, його місткістю, тенденціями розвитку та конкуренцією. (Потрібно зосередити увагу не на описі виробничих питань бізнесу, а на попиті продукції або послуги проекту зі сторони потенційних споживачів)

2. Просування на ринок. (Реклама дає потік клієнтів. При виборі видання засобів масової інформації, потрібно чітко знати, хто саме користується цими виданнями).

3. Система факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Під час розвитку торгового підприємства потрібно приділяти увагу основним напрямкам розвитку підприємства та шляхам збільшення прибутку підприємства ПрАТ «Дитячий світ» на поточну перспективу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абажов П.Р. Аналіз діяльності торгового підприємства / П.Р.Абажов // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bibliofond.ru/view.aspx?id=816674> – 2016. - 1-13 с
2. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства: навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни / За редакцією проф. М.В. Афанасьєва. Х.: ВД —ІНЖЕКІ, 2016. – 410 с.
3. Бержанір І.А., Діагностика рентабельності діяльності підприємства / І.А.Бержанір // Вісник. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини.- 2015 р с.1-7
4. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник./ І.О.Бланк - К.: КНТЕУ 2014 – 478 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навчальний посібник / І.М.Бойчик – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – К.: Атіка, 2016. – 528 с.
6. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навч. пос. / І.М.Бойчик – К.: Атіка, 2014. – 480 с.
7. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: підручник / Є.Ф.Брігхем // Пер. з англ. – К.: Молодь, 2015. – 1000 с.
8. Вартов А.С. Економічна діагностика підприємств: організація та методологія. / А.С.Вартов // – К :Фінанси та статистика 2014 р -287с
9. Василик О. Д. Державні фінанси України: навч. посібник./ О.Д.Василик — К.: Вища шк., 2016. -496 с

10. Висока О. Є. Економічна сутність прибутку та концепції його формування / О. Є. Висока // Наукові праці КНТУ. Економічні науки, 2014, вип. № 7.
11. Ганжа Ю. В. Міжнародна практика факторного аналізу прибутку підприємства / Ю. В. Ганжа // Економіка & держава. – 2016. – №4. – С. 35-36.
12. Господарський кодекс України : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
13. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 256 с.
14. Донець Л.І. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах ринкових умов господарювання : монографія / Л.І. Донець, С.М. Баранцева. – Донецьк : Вид-во ДНУЕТ, 2015. - 255 с.;
15. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2015. – 528 с.
16. Звітність підприємств SMIDA [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/participant/215048917>
17. Зінченко О.А. Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання / О.А. Зінченко // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 7 (97). – С. 106–111.
18. Ищенко Е. Прибыль как критерий эффективности функционирования предприятия / Е. Ищенко // Економіст. – 2016. – с. 127
19. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності власного капіталу / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/338-pokaznik-rentabelnosti-vlasnogo-kapitalu>
20. Кононенко О., Маханько О. Аналіз фінансової звітності : підручник / О. Кононенко – 4-те вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2015. – 200 с

21. Корінев В. Л. Обґрунтування прибутку підприємства з урахуванням рівня ціни на продукцію / В. Л. Корінев // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 3 (45). – С. 97-103.
22. Кривицька О.Р. Сутність прибутку як економічної категорії: еволюційний підхід і сучасне бачення / О.Р. Кривицька // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Випуск № 7, 2015 рік. с. 215 - 231
23. Кучерява А.С. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення./ А.С.Кучерява// К.КНЕУ-2015 №40 –С.37-44
24. Лугівська О.П, Мілька А.І. Прибуток підприємства: історичний та сучасний аспекти / О.П.Лугівська, А.І. Мілька// Вісник Полтавщини - Полтавський університет споживчої кооперації України – 2015 – с. 1-12
25. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця.// 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2016. – 704 с.
26. Нестеренко А.М. Шляхи розвитку торговельних підприємств / А.М.Нестеренко Економіка: реалії часу // Одеський національний політехнічний університет№2 (12), 2015 – с.203 -207
27. Ободзінська Ю.В. Проблеми функціонування механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні /Ю.В.Ободзінська // ОНЕУ. Збірник студентських наукових праць. №2, Одеса - 2015.
28. Островська Г. Оцінювання вартості підприємства як основа ефективного управління / Г. Островська // Галицький економічний вісник. – 2015. – № 1(30). – С. 107-115
29. Офіційний сайт ПрАТ ”Дитячий світ Київ” [Електронний ресурс] – Режим доступу:[https:// ds.com.ua](https://ds.com.ua)
30. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу www.ukrstat.gov.ua

31. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств / О.В. Павловська // Фінанси України. – 2015. – № 11. – С. 54-60.
32. Податковий кодекс України : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
33. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 18 "Податок на прибуток": [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>
34. Рябенков О.В. Напрями удосконалення політики управління фінансовими результатами промислового підприємства / О. В. Рябенков // Механізм регулювання економіки. – 2016. – № 1. – С. 196-203.
35. Рязанцева В. В. Аналіз формування та використання прибутку підприємства / В.В. Рязанцева // Статистика України. – 2015. – №1. – С. 40-43.
36. Свірідова С.С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства / С.С. Свірідова, О.О. Пожар // Молодий вчений. – 2014. – № 11(14). – С. 93- 96
37. Семенова О.М. Резерви підвищення рентабельності підприємства на основі факторного моделювання / О.М. Семенова, І.В. Серeda // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2014. – № 1 (63). – С. 162- 167.
38. Скриньковий Р.М. Діагностика формування і використання прибутку підприємства та відповідність керівника за порушення податкового кодексу / Р.М. Скриньковий // Підприємницьке господарство і право. – 2016.- №6 – С.130-134
39. Скриньковський Р. М. Діагностика економічної стійкості підприємства і роль інформації та комунікації в контексті стійкості динамічної рівноваги, функціонування і розвитку/ Р. М. Скриньковський, Я. С.

- Максимчук, К. Б. Харук // Проблеми економіки. – 2015. – №3. – С. 162–168.
40. Слабко Я.Я. Планування прибутковості підприємства / Я.Я. Слабко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buklib.net/books/29182/>
41. Стефанів І.Ф. Напрямки удосконалення фінансової політики підприємств / І.Ф. Стефанів // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 13. – Т. 1. – С. 542-547.
42. Тютюнник В. Факторний аналіз прибутку / В.Тютюнник // Справочник економіста. – 2017. – № 10. – С. 35- 42.
43. Черниш С.С. Економічний аналіз: навчальний посібник / С.С.Черниш – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 312 с.
44. Шарманська С.О. Прибуток та особливості його формування і використання в транзитній економіці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / С.О. Шарманська. – Київ, 2016. – 22 с
45. Шевчук С.В. Теоретичні аспекти класифікації прибутку / С.В. Шевчук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. - 2014. - №4. - с. 201-203;
46. Яремко І.Й. Економічні категорії в методології обліку: [монографія] / І.Й. Яремко. - Львів: Каменяр, 2015, - 192-193 с. ;
47. Ященко О.І. Формування та використання прибутку торговельного підприємства / О.І. Ященко, І.П. Кладик // Науковий вісник НЛТУ України -2016. - №15.5. - с. 314-318;

ДОДАТКИ

Додаток А

		КОДИ		
		2017	01	01
Підприємство ПАТ «Універмаг «Дитячий світ»	Дата (рік, місяць, число) заЄДРПО у	21504897		
Територія Дніпровський район	за КОАТУУ	8036600000		
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах	за КВЕД	47,19		
Середня кількість працівників 164				
Адреса, телефон вулиця Малишка, буд.3, м. Київ, 02192	5586390			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	33	21
первісна вартість	1001	232	227
накопичена амортизація	1002	199	206
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 757	2 650
Основні засоби:	1010	23 223	21 553
первісна вартість	1011	45 785	46 290
знос	1012	22 562	24 737
Усього за розділом I	1095	26 013	24 224
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	21 108	22 138
Виробничі запаси	1101	409	1 104
Товари	1104	20 699	21 034
Дебіторська заборгованість за	1125	505	490

товари, роботи послуги:			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	120	-
- у тому числі з податку на прибуток	1136	118	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 495	10 596

Продовження Додатку А

1	2	3	4
Гроші та їх еквіваленти	1165	76 817	63 840
Готівка	1166	120	39
Рахунки в банках	1167	76 697	63 801
Інші оборотні активи	1190	178	71
Усього за розділом II	1195	100 223	97 136
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	126 236	121 369
Пасив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 707	2 707
Додатковий капітал	1410	8 991	8991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	86 808	82 429
Усього за розділом I	1495	99 183	94 804
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1595	-	-
III. Поточні забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	24 444	23 738
розрахунками з бюджетом	1620	1 003	1 292
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	38
розрахунками зі страхування	1625	151	86
розрахунками з оплати праці	1630	275	281
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	347	478
Поточні забезпечення	1660	32	21
Інші поточні зобов'язання	1690	801	660
Усього за розділом III	1695	27 053	26 556
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та	1700	-	-

групами вибуття			
Баланс	1900	126 236	121 360

Додаток Б

		КОДИ		
		2018	01	01
Підприємство	ПрАТ «Дитячий світ Київ»			
	Дата (рік, місяць, число)			
	заЄДРПО			
	у	21504897		
Територія	Дніпровський район			
	за			
	КОАТУУ	8036600000		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство			
	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності	інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах			
	за КВЕД	47,19		
Середня кількість працівників	114			
Адреса, телефон	вулиця Малишка, буд.3, м. Київ, 02192	5586390		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
				v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21	72
первісна вартість	1001	227	288
накопичена амортизація	1002	206	216
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 650	2 590
Основні засоби:	1010	21 553	19 328
первісна вартість	1011	46 290	45 495
знос	1012	24 737	26 167
Усього за розділом I	1095	24 224	21 990
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 138	13 151
Виробничі запаси	1101	1 104	984
Товари	1104	21 034	12 167
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:	1125	490	275
Дебіторська заборгованість за	1135	-	-

розрахунками з бюджетом			
- у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 596	33 765
Гроші та їх еквіваленти	1165	63 840	27 311
Готівка	1166	39	36

Продовження Додатку Б

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	63 801	27 275
Інші оборотні активи	1190	71	326
Усього за розділом II	1195	97 136	74 831
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	121 369	96 821
Пасив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 707	2 707
Додатковий капітал	1410	8991	8 991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	82 429	69 554
Усього за розділом I	1495	94 804	81 929
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	23 738	11 607
розрахунками з бюджетом	1620	1 292	1 066
у тому числі з податку на прибуток	1621	38	124
розрахунками зі страхування	1625	86	44
розрахунками з оплати праці	1630	281	156
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	478	605
Поточні забезпечення	1660	21	11
Інші поточні зобов'язання	1690	660	1 403
Усього за розділом III	1695	26 556	14 892
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та	1700	-	-

групами вибуття			
Баланс	1900	121 360	96 821

Додаток В

		КОДИ		
		2019	01	01
Дата (рік, місяць, число)				
Підприємство	ПРАТ «Дитячий світ Київ»	заЄДРПОУ		
		21504897		
Територія	Дніпровський район	за КОАТУУ		
		8036600000		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ		
		230		
Вид економічної діяльності	інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах	за КВЕД		
		47,19		
Середня кількість працівників	107			
Адреса, телефон	вулиця Малишка, буд.3, м. Київ, 02192	5586390		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	72	59
первісна вартість	1001	288	260
накопичена амортизація	1002	216	201
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 590	3 080
Основні засоби:	1010	19 328	18 358
первісна вартість	1011	45 495	46 114
знос	1012	26 167	27 756
Усього за розділом I	1095	21 990	21 497
II. Оборотні активи			

Запаси	1100	13 151	11 749
Виробничі запаси	1101	984	825
Товари	1104	12 167	10 924
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:	1125	275	247
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
- у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	33 765	34 829
Гроші та їх еквіваленти	1165	27 311	39 896
Готівка	1166	36	22

Продовження Додатку В

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	27 275	39 874
Інші оборотні активи	1190	326	337
Усього за розділом II	1195	74 831	87 058
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	96 821	108 555
Пасив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 707	2 707
Додатковий капітал	1410	8 991	8 991
Резервний капітал	1415	677	677
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	69 554	81 985
Усього за розділом I	1495	81 929	94 360
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 607	10 683
розрахунками з бюджетом	1620	1 066	758
у тому числі з податку на прибуток	1621	124	107
розрахунками зі страхування	1625	44	37
розрахунками з оплати праці	1630	156	125
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	605	570

Поточні забезпечення	1660	11	20
Інші поточні зобов'язання	1690	1 403	2 002
Усього за розділом III	1695	14 892	14 195
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	96 821	108 555

Додаток Г

КОДИ

Дата (рік, місяць, число) 2017 | 01 | 01

Підприємство ПАТ «Універмаг Дитячий світ»
(найменування)

за ЄДРПОУ 21504897

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	51369	47949
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(32483)	(32732)
Валовий:			
прибуток	2090	18886	15217
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	22153	26491
Адміністративні витрати	2130	(3600)	(3824)
Витрати на збут	2150	(26360)	(25795)
Інші операційні витрати	2180	(1070)	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	10009	12089
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	8692	10985
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	22 90	18701	23074
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3079	4169
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	15622	18905
збиток	2355		

Додаток Д

Підприємство **ПрАТ «Дитячий світ Київ»**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2018 | 01 | 01

21504897

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	39421	51369
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24680)	(32483)
Валовий:			
прибуток	20 90	14741	18886
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	23548	22153
Адміністративні витрати	2130	(3200)	(3600)
Витрати на збут	2150	(24159)	(26360)
Інші операційні витрати	2180	(999)	(1070)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	21 90	9931	10009
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4899	8692
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		

Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	14830	18701
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	2678	3079
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	12152	15622
Збиток	2355		

Додаток Ж

Підприємство **ПрАТ «Дитячий світ Київ»**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 2019 | 01 | 01
за ЄДРПОУ 21504897

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27318	39421
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(15111)	(24680)
Валовий:			
прибуток	2090	12207	14741
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	28292	23548
Адміністративні витрати	2130	(4132)	(3200)
Витрати на збут	2150	(25100)	(24159)
Інші операційні витрати	2180	(844)	(999)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	10423	9931
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4758	4899
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	15181	14830
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	2750	2678
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	12431	12152
збиток	2355		

Додаток Е

Розрахунок показників ефективності капіталу, %

Показник	Формула	Умовні позначення
Показник	Формула	Умовні позначення
Рентабельність діяльності	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ЧВР}} * 100\%$	ЧП – чистий прибуток
Рентабельність активів	$\frac{\text{ЧП}}{\text{А}} * 100\%$	А – середня сума активів
Рентабельність оборотних активів	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ОА}} * 100\%$	ОА – середня сума оборотних активів
Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} * 100\%$	
Рентабельність позикового капіталу	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ПК}} * 100\%$	-
Економічна рентабельність	$\frac{\text{ЕВІТ}}{\text{А}} * 100\%$	ЕВІТ – прибуток до оподаткування з урахуванням фінансових витрат
Рентабельність обороту	$\frac{\text{ЕВІТ}}{\text{ЧВР}} * 100\%$	-
Маржинальний дохід	МД = ЧВР - ЗВ	ЗВ – змінні витрати

